

**МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ІНСТЫТУТ ЖУРНАЛІСТЫКІ
Кафедра стылістыкі і літаратурнага рэдагавання**

Лісіца
Ганна Сяргееўна

**МАЎЛЕНЧАЯ АГРЭСІЯ Ў СМІ: ВЕРБАЛЬНЫЯ І
НЕВЕРБАЛЬНЫЯ СРОДКІ ВЫРАЖЭННЯ**

Дыпломная праца

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт Л.Г. Шасцярнёва

Допущана да абароны

«___» _____ 2016 г.

Заг. кафедры стылістыкі і літаратурнага рэдагавання
доктар філалагічных навук, прафесар В.І. Іўчанкаў

Мінск, 2016

РЭФЕРАТ

Актуальнасць даследавання. У наш час маўленне СМІ як ніколі блізкае да гутарковага і пры гэтым моцна ўплывае на нормы самой мовы. Пры гэтым прасочваецца тэндэнцыя сучаснай вербальнай камунікацыі да павышэння агрэсіўнасці. Грамадская думка заўсёды абаяраецца на рознага кшталту СМІ. Сёння можна назіраць значнае ўзмацненне ўплыву інтэрнэта, але яно пакуль што не зрушыла друкаваныя СМІ з іх пануючай пазіцыі ў свядомасці людзей. «Пераапрацоўваючы інфармацыю і перадаючы яе чытачу, каментуючы ці ангажыруючы падзеі, СМІ фарміруюць маральныя нормы, эстэтычныя густы і ацэнкі, будуюць іерархію каштоўнасцей, а часам нават навязаюць чытачу ўзоры рэцэпцыі ісцін – гістарычных, сацыяльна-палітычных, псіхалагічных і інш.» [17, с. 314].

Аб’ект даследавання – феномен маўленчай агрэсіі ў друкаваных СМІ.

Прадмет даследавання – стратэгіі, тактыкі, сродкі маўленчай агрэсіі ў журналісцкіх матэрыялах (газеты «АиФ», «Комсомольская правда», «БелГазета»).

Мэта дыпломнай працы – даследаванне і апісанне найбольш распаўсюджаных сродкаў маўленчай агрэсіі, яе камунікатыўных стратэгіі і тактык. Для дасягнення пастаўленай мэты ў рабоце вырашаюцца наступныя **задачы:**

- даць пэўнае вызначэнне тэрміну «маўленчая агрэсія» і вызначыць яго тэарэтычныя асновы;
- вывучыць матывацыю выкарыстання журналістамі сродкаў маўленчай агрэсіі;
- выявіць выпадкі ўжывання маўленчай агрэсіі ў друкаваных СМІ і класіфікаваць іх;
- прааналізаваць прыклады маўленчай агрэсіі згодна з класіфікацыямі В. Самусевіч;
- ахарактарызаваць выпадкі маўленчай агрэсіі з пункту гледжання стылістыкі і сучасны стан друкаваных СМІ з пункту гледжання ўжывання маўленчай агрэсіі.

Акрэсленыя задачы вызначылі выбар **метадаў даследавання:** кантэнт-аналіз, дыскурсіўны аналіз і параўнальны аналіз, апісальны метада.

Ключавыя словы: **МОЎНАЯ АГРЭСІЯ, МАЎЛЕНЧЫЯ ТАКТЫКІ І СТРАТЭГІІ, АГРЭСІЎНЫЯ МЕТАФАРЫ, ІРОНІЯ, СЦЁБ, САРКАЗМ, ПУБЛІЦЫСТЫЧНЫ ТЭКСТ.**

Агульны аб’ём дыпломнай працы – 56 старонак камп’ютарнага набору тэксту. Колькасць выкарыстаных крыніц – 35.

РЕФЕРАТ

Актуальность исследования. В настоящее время речь СМИ как никогда близка к разговорной и при этом сильно влияет на нормы самого языка. При этом прослеживается тенденция современной вербальной коммуникации к повышению агрессивности. Общественное мнение всегда опирается на разного рода СМИ. Сегодня можно наблюдать значительное усиление влияния интернета, но оно пока не сдвинулось печатные СМИ с их господствующей позиции в сознании людей. «Перерабатывая информацию и передавая ее читателю, комментируя или ангажируя события, СМИ формируют нравственные нормы, эстетические вкусы и оценки, строят иерархию ценностей, а иногда даже навязывают читателю образцы рецепции истин – исторических, социально-политических, психологических и др.» [17, с. 314].

Объект исследования – феномен речевой агрессии в печатных СМИ.

Предмет исследования – стратегии, тактики, средства речевой агрессии в журналистских материалах (газеты «АиФ», «Комсомольская правда», «БелГазета»).

Цель дипломной работы – исследование и описание наиболее распространенных средств речевой агрессии, ее коммуникативных стратегий и тактик. Для достижения поставленной цели в работе решаются следующие **задачи**:

- дать четкое определение термина «речевая агрессия» и определить его теоретические основы;
- изучить мотивацию использования журналистами средств речевой агрессии;
- выявить случаи применения речевой агрессии в печатных СМИ и классифицировать их;
- проанализировать примеры речевой агрессии согласно классификации В.Самусевич;
- охарактеризовать случаи речевой агрессии с точки зрения стилистики и современное состояние печатных СМИ с точки зрения применения речевой агрессии.

Очерченные задачи определили выбор **методов** исследования: контент-анализ, дискурсивный анализ и сравнительный анализ, описательный метод.

Ключевые слова: РЕЧЕВАЯ АГРЕССИЯ, РЕЧЕВЫЕ ТАКТИКИ И СТРАТЕГИИ, АГРЕССИВНЫЕ МЕТАФОРЫ, ИРОНИЯ, СТЁБ, САРКАЗМ, ПУБЛИЦИСТИЧЕСКИЙ ТЕКСТ.

Общий объем дипломной работы – 56 страниц компьютерного набора текста. Количество использованных источников – 35.

ABSTRACT

The relevance of research. The language used by mass media has never been more informal, strongly affecting the social norms of the language itself. At the same time, modern verbal communication has shown a tendency to become increasingly aggressive. Public opinion is always based on a variety of mass media. Today, we can observe a significant increase in the influence of the Internet, but it has not yet deposed printed mass media from its dominant position in the minds of the people. «By processing the information and passing it to the reader, commenting or engaging the events, the mass media forms moral norms, aesthetic tastes, and evaluations, building a hierarchy of values, and sometimes even imposes moral truths upon the reader – historical, socio-political, psychological, etc.» [16, from 314].

The object of research – a phenomenon of speech aggression in print media.

The subject of research – strategy, tactics, means of speech aggression in journalistic materials (newspaper «AIF», «Komsomolskaya pravda», «Belgazeta»).

The aim of the thesis – research and description of the most widespread means of speech aggression, its communication strategies and tactics. For the achievement of the specified goal of this thesis, the following **objectives** have been set:

- to give an accurate definition of the term "speech aggression" and to define its theoretical bases;
- to study the reasoning behind the use of speech aggression by journalists;
- to reveal cases of application of speech aggression in print media and to classify them;
- to analyse examples of speech aggression according to the classification developed by V. Samusevich;
- to describe the cases of speech aggression from the point of view of stylistics, and the current state of the printed media in terms of the use of speech aggression.

The aforementioned objectives have defined the choice of research **methods**: content analysis, discourse analysis and comparative analysis, descriptive method.

Tags: SPEECH AGGRESSION, SPEECH TACTICS AND STRATEGY, AGGRESSIVE METAPHORS, IRONY, MOCKERY, SARCASM, PUBLICISTIC TEXT.

Total volume of the thesis – 56 pages of computer typesetting. Number of sources used – 35.